

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep.

0030 OSLO

200604560

06/03520-007 000969/07 AK
623.0

Oslo, 23.01.2007

STORTINGSMELDING OM INNOVASJON - INVITASJON TIL Å KOMME MED SYNSPUNKTER

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til Statsrådets brev av 21.12.2006 med invitasjon om å fremme innspill overfor regjeringens arbeid med en ny Stortingsmelding om innovasjon.

LO vil innledningsvis uttrykke tilfredshet med at Regjeringen nå igangsetter arbeidet med Norges første stortingsmelding om innovasjon. LO har forventninger til at dette vil lede fram til en nasjonal innovasjonspolitik med et internasjonalt utsyn slik EU kommisjonens egne innovasjonspolitiske mål er for EU.

LO vil også her fremheve at en nasjonal innovasjonspolitik ikke bare må rettes inn mot de få, men mot de mange i Norge– både når det gjelder arbeidsplasser i offentlig sektor så vel som i næringslivet, regioner og kommuner.

For LO vil det også være spesielt viktig at Regjeringens innovasjonsmelding fremhever og prioriterer innovasjonspolitikken overfor de områdene Norge har spesielle fortrinn på. LO vil dessuten henviser til Prosjektet ”kunnskapsdugnaden” som gjennomføres av Tekna; LO og NHO. Her finnes det viktige innspill til innovasjonsmeldingen.

Norges fremtid er avhengig av innovasjon. Det forutsetter imidlertid en innovasjon som også involverer kunnskapen og erfaringene til den halvdelen av den norsk befolkningen som utjøres av kvinner.

For LO er dette en selvfølge, men erfaringer fra arbeidslivet tilsier at dette må ivaretas og fremmes spesielt av regjeringen, både i en nasjonal innovasjonspolitik og i valg av virkemidlene for å realisere denne politikken mål.

LO ber om muligheten til å kunne fremme mer utfyllende innspill enn de overordnede forholdene under. LO vil også gjerne bidra i departementets videre arbeid med innovasjonsmeldingen.

- **Koordinering og styring.** En ny stortingsmelding som kan lede fram til en nasjonal innovasjonspolitikkk må også fremheve Regjeringens koordineringsansvar. Det blir derfor viktig å styrke samordningsfunksjonene på departementsnivå, operativt nivå og regionalt nivå og utvikle en bedre forståelse av nøkkelfaktorer knyttet til det å utvikle en horisontal innovasjonspolitikkk, samt kritiske forutsetninger for vellykkede endringsprosesser på tvers av sektorer.
- **Samvirkende virkemiddelapparat.** Næringslivet blir stadig mer internasjonalt og mer avhengig av å samarbeide med de beste, på tvers av landegrenser. På flere områder er virkemiddelapparatets evne til å betjene næringslivet ikke god nok. Samspillet mellom NFR, IN og SIVA virker for lite samvirkende og bør styrkes. Virkemidlene for FoU, bedrift og infrastruktur må bli mindre overlappende og tydeligere innrettet overfor næringslivet.
 Dette stiller også krav til økte eller annerledes innrettede offentlige støtteordninger for næringsrettet FoU og til faglig kvalitet i det norske virkemiddelapparatet og til et effektivt samspill mellom ulike deler av innovasjonssystemet regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
- **Offentlig sektor – en forutsetning for økt innovasjonskapasitet** Konkurransedyktige rammevilkår forutsetter ikke bare krav til omstilling og fornyelse av offentlig sektor, men også bedre samspill mellom offentlig sektor og næringslivet. Det er viktig at arbeidslivet staser på nødvendig etter- og videreutdanning av sine ansatte, da læring og kunnskap er kjernen i enhver innovasjonsprosess. Dette vil gi bedre muligheter for offentlige og private medarbeidere til å kunne videreutvikle dagens ordninger gjennom et effektivt samspill, i en mer innovativ og medvirkende organisasjonsform enn dagens. Det vil dessuten være formålstjenlig å styrke samspillet om offentlige innkjøpsordninger og innovasjon og anspore offentlig forvaltning til å ha et mer bevisst forhold til, og investere mer i, forskning og utvikling.
- **Norges største sektor.** Tjenestesektoren er den desidert største del av økonomien. Det er derfor viktig å skape en ramme for hva som skal defineres som innovasjon og hvilke kriterier innovasjon skal måles mot. Et av de viktigste grunnlag som må oppfylles er at det skapes en politikk for sektoren som er helhetlig, men som også tar høyde for de forskjeller som finnes innen sektoren.
- **Mangel på kvalifisert arbeidskraft.** For deler av næringslivet gjelder dette spesielt realfagsområdet. Det er betydelig rekrutteringsproblemer og mangel på kvalifisert arbeidskraft i et arbeidsmarked som også er for kjønnsinndelt. Denne utfordring må adresseres allerede i grunnskolen og flere realfaglærere må rekrutteres samt økt satsing på gode IT løsninger og læreprogrammer, som også kan stimuler jenter til andre yrkesvalg.
- **Entreprenørskap.** Behovet for økt innovasjonskapasitet tilsier økt fokus på holdningsskapende aktiviteter med sikte på å utvikle et klima for entreprenørskap og innovasjon gjennom lokale og regional tilpassede ordninger. Det er viktig at samfunnet legger forholdene til rett for også å kunne ivareta den entreprenørsatsingen som skjer i skolene ved å gi elevene, som ønsker å satse, spesiell oppfølging.

- **Kapitaltilgang for nyetablerte bedrifter.** De fleste foretak er avhengige av et velfungerende kapitalmarked. Det offentlige må stimulere privat kapital til i større grad å ta risiko i en oppstartsfase sammen med det offentliges egne sårkornsatsninger, som NHD selv tidligere har påpekt gjennom utredningen om kapitalmarkedet for nyetablerte bedrifter, jfr. NHD (2002).
- **IPR.** Bedre tilpassede virkemidler overfor gründere og øvrige næringsliv i form av rådgivning, låne og garantiordninger, i den hensikt å ivareta og trygge immaterielle rettigheter (IPR)- patentering.
- **Universitetene og høyskolene** må gis et større institusjonelt ansvar for innovasjon og det må etableres støtteordninger som kan gå inn med sårkornkapital for å finansiere en første fase for kommersialisering av forskningsresultater fra universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter. Dette forutsetter dessuten et utvidet samspill med næringslivet.
- **Forskningsinstituttene** spiller en viktig rolle i det norske forsknings- og innovasjonssystemet. En videreutvikling av instituttsektoren, gjennom bedre rammebetingelser i form av bl.a. basisbevilgninger på linje med tilsvarende institutter i EU, er nødvendig i forhold til å kunne imøtekomme FoU behovet i alle deler av arbeidslivet.
- **Internasjonal FoU.** Erfaringen fra Norges deltakelse i EUs 6RP er gode. De har sikret Norge tilgang til internasjonale forskningsresultater og internasjonal markedsadgang og gitt grunnlag for videre verdiskapning og innovasjon i norsk næringsliv. Det blir derfor viktig å stimulere til utvidet norsk deltakelse i EUs 7RP, spesielt fra næringslivet. Det vil dessuten være viktig å videreutvikle Norges bilaterale forskningssamarbeid utenfor EU med land som USA, Kina, India, Russland og Japan. Dessuten vil satsingen i Norden gjennom Noria og Nordforsk være viktig.
- **Formålet med SkatteFUNN-ordningen** må være å gjøre næringsrettet FoU enda mer formålstjenlig, både for bedriftene og for samfunnet. Selv om SkatteFUNN-ordningen synes å ha vist seg viktig for næringslivet, bør man avvente evalueringen av ordningen før det tas stilling til videreføring og til eventuelt andre tilsvarende incentivordninger. Det kan i denne forbindelse være formålstjenlig å vurdere om en slik ordning også bør gjelde andre innovasjonskostnader.
- **Referansetesting.** Det foreligger ingen helhetlig og systematisk analyse av hvordan det norske innovasjonssystemet fungerer. Faktagrunnlaget er mangelfullt i forhold til andre innsatsfaktorer enn FoU også med hensyn til resultater og særlig effekter av innovasjonsvirksomhet. Det blir derfor viktig å vurdere om det vil være mulig og behov for, å utvikle en nasjonal referansetestmetode i forhold til hvordan det norske innovasjonssystemet fungerer. Spesielt bør behovet for et institusjonelt perspektiv i forhold til å forbedre innovasjonssystemets funksjonsdyktighet vurderes.
- **Nytt Kompetansesenter.** Det er nødvendig å gi økt fokus til industrielle nedstrømsaktiviteter fra olje og gass. Regjeringen bør bl.a. ta et initiativ sammen med

berørte næringer og SINTEF/NTNU, for å få etablert et nasjonalt kompetansesenter for nedstrømsaktiviteter og CO₂ rensing i Grenlandsområdet.

Virkemiddelordningene NCE og SFI bør her kunne komme til anvendelse.

- **En innovativt miljøsertifisering og den norske miljøteknologi klyngen.** Et godt miljø er viktig for alle. Kravet til miljøvennlig produksjon og bærekraftighet som innbefatter et godt ytmiljø og arbeidsmiljø, må inngå som sentrale elementer i en nasjonal innovasjonsmelding.
Når det så gjelder Miljøteknologi satsingen i Norge så er den for fragmentert og tiltak bør iverksettes for å styrke denne næringens videreutvikling i Norge. For å styrke miljøsertifiseringen, bør Regjeringen vurdere, sammen med næringen, å ta et initiativ til å få etablert en nasjonal næringsklynge for miljøteknologi og en møteplass tilsvarende oljeindustriens eget KonKraft. Økt fokus på miljørettet innovasjon vil bidra til mer industrialisering, FoU, utdanning og økt internasjonalisering av norsk miljøteknologi samt et bedre miljø.
- **Innovativ mat.** Det er viktig for primærnæringene og næringsmiddel -industrien at det stilles krav til bedre standarder for sikker mat og god hygiene. Dette gjelder også emballering, frakt og lagringsmetoder frem til forbruk. Myndighetene kan bidra til å utvikle bedre tilsyns- og rådgivningstjenester og nye virkemidler for å fremme innovasjon i hele verdikjeden.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Geir Mosti

Anthony Kallevig